

B. Stenge Csaba

Kutatási beszámoló a Klebelsberg Kuno-ösztöndíj támogatásával végzett munkáról

Kutatás helye: Kárpátaljai Területi Állami Levéltár beregszászi és ungvári levéltárai, illetve terepen számos településen Kárpátalján és Kelet-Szlovákiában

Kutatás témája: Kárpátalja visszacsatolásának hadtörténete, 1939 március

Kutatás ideje: 2018. augusztus 1-31.

Bevezetőként írnék egy általános ismertetőt a kárpátaljai levéltári kutatáshoz, mely remélhetőleg sokak számára hasznos lesz, akik a jövőben ott terveznek kutatni.

Az ott végzendő kutatáshoz előzetesen engedélyt kell kérni a Kárpátaljai Területi Állami Levéltár vezetőjétől, aki jelenleg Miszjuk Mihajlo. Az igazgató úr Ungváron dolgozik a levéltár központjában – 88018 Ungvár, Minajszka u. 14/a. –, egyébként elég sűrűn jár át Beregszászra is és segítőkész, a kutatási engedélyeket mindig azonnal aláírja. Ezt a kérelmet lehet ukránul közvetlenül Ungvárra küldeni (mail@dazo.uz.ua) de lehet Beregszászba is küldeni magyarul (mail_bereg@dazo.uz.ua), ahol ők lefordítják, és továbbítják Ungvárra. 2-3 hét átfutási idővel lehet számolni, tehát a kutatás megkezdése előtt legalább annyi idővel érdemes a kérvényt elküldeni. Fontos, hogy ha valaki fotózni szeretné az iratokat – melyre ingyenesen lehetőség van – akkor azt a kérelemben előre jelezze, mert csak engedéllyel lehet digitális másolatokat készíteni. A kutatás megkezdése előtti helyi adminisztrációs teendőkről (beiratkozás) a levéltárakban közvetlenül adnak tájékoztatást.

A beregszászi levéltár közvetlenül a város szívében, a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola mellett található (90200 Beregszász, Kossuth tér 4/a.).

Nyitvatartási ideje magyar idő szerint reggel 7-től délután 4-ig tart, 11-12 óra között ebédszünettel (a kijevi idő a mi közép-európai időnkhez képest +1 óra, hivatalosan természetesen ezt használják Ukrajnában). A pénteki nyitva tartás egy órával rövidebb, délután 3-ig tart. A levéltár kutatótermében a falióra egyébként magyar időt mutat (Kárpátalján sok helyen tradicionális a közép-európai idő használata).

A levéltár ungvári főépülete a már említett Minajszka utca 14/a. szám alatt található. Ungváron nemcsak itt lehet kutatni, mivel az állami anyakönyveket nem a levéltár

főépületében tartják, hanem a kárpátaljai területi közigazgatás Narodna-téri főépületében. Ebben is van egy külön kis kutatótermük. Ez a Narodna-téri épületben a földszinten, baloldalon található 120-as szoba (az itt végzett kutatáshoz is előzetesen regisztrálni kell a Minajszka utcában).

Fontosnak tartom kihangsúlyozni, hogy Ungváron – sajnos – már régebb óta nincs magyarul beszélő munkatárs, sőt jelenleg angolul beszélő sincs. Így legalább alapszintű ukrán vagy orosz nyelvtudás nélkül ott nem nagyon lehet boldogulni. A térség történetével kapcsolatosan fennmaradt magyar nyelvű iratok túlnyomó többsége Beregszászban található.

A Beregszászban végzett kutatáshoz alapvető segédlet a 2009-ben a Kárpát-medence levéltári forrásai sorozatban megjelent *A Kárpátaljai Területi Állami Levéltár beregszászi osztályának magyar provenienciájú fondjai 1919-ig és 1938-1945 között* című kiadvány, melynek mind első, 2009-es, mind pedig második, bővített és javított, 2014-es kiadása online is elérhető az alábbi linken a Hungaricana portálon keresztül:

https://library.hungaricana.hu/hu/collection/mltk_bfl_a_karpat_medence_leveltari_forrasai/

Természetesen van belőle nyomtatott példány a levéltár kutatótermében is. Fontos még megjegyezni, hogy ez a fondjegyzék – mint címében is jelzi – csak a magyar eredetű fondokat tartalmazza. Ha valakinek a kutatásához az ott őrzött, 1919-1938/1939 között, illetve 1945 után keletkezett cseh, vagy ruszin/ukrán/orosz nyelvű fondokra is szüksége van, ezek jegyzékét megtalálja a 2004-es kiadású, ukrán nyelvű teljes fondjegyzékben, melyből természetesen szintén van elérhető példány a kutatóteremben. Ez is elérhető online: <http://www.archives.gov.ua/Publicat/Guidebooks/Putivnyk-Zak-obl.pdf>

Érdemes megemlíteni, hogy az itt őrzött iratok a szovjet fondszerkesztési elvek alapján vannak rendezve. Az itt őrzött iratok raktári jegyzékeit – ami a magyar provenienciájú (eredetű) opiszokat, leírási egységeket illeti – zömében a hatvanas évek közepén készítették magyarul tudó helyi ruszinok orosz, illetve esetenként orosz-ukrán-ruszin keveréknyelven. Az olvasási szintű nyelvtudás fontossága, a kulcsszavak ismerete ezért itt is kiemelendő. Fontos kiemelendő tényező az is, hogy az egy odinica zberihanyjában, őrzési egységben szereplő iratok nem mindig függenek össze, azaz rendezettségük nem mindig megfelelő (esetenként az első iratra vonatkozó néhány adat szerepel az őrzési egységről a jegyzékben, de ha az ezt követő iratok nem függenek ezzel össze, akkor a kutató máris előzetes információ nélkül marad). Ezért érdemes több olyan irategyüttest is kikérni, amiben előfordulhat a kutató számára hasznos információ.

Jómagam 2010-ben jártam először a beregszászi levéltárban, tehát láttam az akkori állapotokat is. Az égető, leginkább állományvédelmi problémák orvoslására a Külgazdasági

és Külügyminisztérium több mint 35 millió forintos támogatásával, a BFL (Budapest Főváros Levéltára) közreműködésével 2014-2017 között kivitelezett állományvédelmi és látogatóbarát fejlesztések komoly fejlődést jelentettek a levéltárnak (sok egyéb mellett ennek köszönhetően van pl. Wi-Fi is a kutatóteremben). Ennek ellenére a szektor alulfinanszírozottsága, a munkaerőhiány égető (a közelmúltban sajnos itt is sor került az egész ukrainai közszférára jellemző létszámleépítésre). Ezért hiába nagyon segítőkészek a levéltár munkatársai – itt mindenkit ki lehetne emelni, az igazgatóhelyettes Kutassy Ilonától a kutatótermi felügyeletet ellátó Létai Larisszáig és Szkázova Ljubáig –, a túlterheltség miatt esetenként hosszabb időt vehet igénybe a kikért iratanyaghoz való hozzájutás. Ebben szerepet játszik az is, hogy az iratok kutatásra történő előkészítése során a helyi szabályoknak megfelelően egyesével beszámozzák a kikért iratok lapjait, és visszavételkor is újra megszámozzák őket, ami értelemszerűen erősen leterheli a személyzetet és lassítja a munkát. Ez az oka annak is, hogy korábban még nem kutatott irategyüttesek esetében a kutatásra történő előkészítés rendkívül időigényes lehet, több hónapig is eltarthat. Jómagam is ezért nem tudtam több irategyüttest kikérni és kutatni. A legfontosabb ezek közül az ungvári kórház iratanyaga lett volna (ez egy természeténél fogva hatalmas, korábban kutatatlan irategyüttes, melynek kutatásra történő előkészítése – a fentebbiekben részletezettek miatt – rendkívül sok időt igényel).

Beregszászban mindenképpen kiemelendő még egy nagyon segítőkész helyi kutató, a szomszédos Beregdédán élő Kosztyó Gyula. Ő nagyon sokat tartózkodik a levéltárban – itt az elérhetőségeiben is tudnak segíteni – és rendkívül szerteágazó, alapos ismeretekkel rendelkezik az ott őrzött iratanyaggal kapcsolatban. Ennek az az oka, hogy már elég régóta ő kutatja legintenzívebben és így ő ismeri legalaposabban az intézmény őrzetében lévő irategyütteseket. Jómagam is nagyon sok segítséget kaptam tőle az ott végzett kutatásaim során.

Általános tanács még, hogy mivel nem Európai Unió tagállamról van szó, aki sokat szeretne helyben telefonálni, az komoly roamingdíjakkal számolhat, így érdemes ukrán SIM kártyát beszereznie. Ha valaki saját gépjárművel megy, oda kell figyelnie az Ukrajnában is érvényes, nemzetközi gépjármű-felelősségbiztosítás meglétére („zöldkártya”), mert ezt az ukrán oldalon ellenőrzik, e nélkül nem lehet az országba belépni (ezt a honi biztosítótól lehet kikérni).

A kárpátjai kutatásokhoz kapcsolódóan a határátlépéssel kapcsolatban érdemes még kitérni a határátkelőkre. Beregszászhoz legközelebb a Beregsurány-Asztély közötti, éjjelnappal nyitva tartó, nagy forgalmú határátkelő van. Magyarországról kifelé, Ukrajna felé általában viszonylag hamar át lehet jutni a határon, befelé viszont – mivel ez az Európai Unió

külső schengeni határa – komoly ellenőrzés van magyar oldalon is, és a nagy forgalom miatt itt sok esetben lehet hosszú várakozásra számítani. Érdekes az interneten indulás előtt tájékozódni, pl. a <http://www.police.hu/hirek-es-informaciok/hatarinfo> oldalon, mivel Beregsuránynál komoly torlódások, sok órás várakozás is előfordulhat. Jómagam már sokszor keltem át a magyar-ukrán határon, de 2018. augusztus 31-én, az ösztöndíjas periódust lezáró hazaút során Beregsuránynál 7 (hét) óra (!) várakozás után jutottam át a határon, ami eddig az abszolút negatív saját „rekordom” és ezt nyilvánvalóan mások sem szeretnék átélni. Beregsuránnak a térségben van két kisebb forgalmú alternatívája, ha a fő átkelőnél nagy a torlódás, illetve ha valaki más útvonalakat is ki szándékozik próbálni. Az egyik délebbre, Tiszabecsnél található, mely szintén éjjel-nappal nyitva tartó átkelő, míg a másik északabbra, Mezőkaszonyánál van. Ez utóbbi csak reggel 7 és 19 óra között tart nyitva, itt csak személyforgalom van, teherforgalom nincs. A nyitva tartásra azonban oda kell figyelni, mert a számítógépes rendszerüket az adott időpontokban nyitják ki, illetve zárják le, előtte és utána nincs átkelés (zárás után az esetleg még sorban állókat is visszafordítják).

A kárpátaljai kutatásom során a rendkívül intenzív levéltári kutatáson túl a munkaszüneti napokat – amikor a levéltár nincs nyitva – is igyekeztem teljesen kihasználni. Ennek jegyében augusztus 12-én, vasárnap egy nagyon hosszú utat tettem meg, felkerestem Kelet-Szlovákiában a kutatáshoz kapcsolódó néhány helyszínt, és az ott felállított emlékjeleket. A legtávolabbi Igló (Spišská Nová Ves) volt, melynek repülőteréről a szlovák légierő 1939. március 23-24-én légítámadások sorozatát hajtotta végre az Ung völgyében magyar katonai célpontok ellen, de részben települések ellen is (Nagyberezna, Ungvár és Szobránc). Ennek az vetett véget, hogy a magyar királyi honvéd légierők 1939. március 24-én délután légicsapást hajtott végre az iglói reptér ellen (melynek az anyagi károkon túl 13 halálos áldozata is volt). Az Igló főterén erre utaló emlékművet sikerült lefotóznom. Ezt követően, a visszaúton Kelet-Szlovákiában jártam még a mai ukrán határ mellett Alsóhalason, Szobráncan, Pálócon és Dénesújfaluban is, egykori 1939 márciusi összecsapások helyszínein, illetve ezekkel kapcsolatos emlékhelyeken.

Augusztus 19-én, vasárnap Mezőkaszonyban jártam (ahol volt 1938 őszén egy jelentősebb magyar diverzánsakció), illetve megkerestem és megnéztem a tarpai rést is: azt a terepszakaszt, ahol a szabadcsapatok zöme 1938 októberében átlépte a magyar-csehszlovák határt. Ezt követően még Királyházán és Verécén is fotóztam emlékjeleket (az 1939 márciusi harcokhoz kötődően).

Előzetes egyeztetést követően augusztus 22-én, szerdán mentem halotti anyakönyveket kutatni Ungvárra. Itt Aknaszlatina, Bene, Dercen, Gát, Munkács (1938. november 11-ig), Oroszvég, Salánk és Visk állami halotti anyakönyveit néztem meg 1939-ből, illetve esetenként 1938-ból is. Sajnos a számomra legfontosabb, munkácsi 1939-es kötet még mindig nem érkezett be a levéltárba, csak az 1938. november 11-én a magyar közigazgatás által lezárt utolsó csehszlovák kötet elérhető. Az ungvári levéltári kutatást összekötöttem egy kis kitekintéssel a hadműveletek egykori helyszíneire, így elmentem Nevickéig az Ung völgyében, illetve visszaúton megálltam Munkácson (Oroszvég) is, ahol szintén fotóztam, illetve érdeklődtem idősebb helyiektől az eseményekkel kapcsolatban (sajnos az általam megkérdezettek semmit nem tudtak az 1939. január 6-án ott lezajlott határincidensről).

Augusztus 24-én, pénteken Ukrajnában munkaszüneti nap volt (ez Ukrajna függetlenségének napja, állami ünnepnap). Ezen a napon a Felső-Tisza völgyében jártam, ahol elmentem Técsőre. Itt a Kárpátaljai Magyar Kulturális Szervezet (KMKSz) helyi alapszervezetének segítségével felvettem a kapcsolatot a település legidősebb még élő lakójával, Katrin Ilonával, egy 1922-es születésű magyar hölgygel és egy rövid interjút is készítettem vele az 1939 márciusi eseményekkel kapcsolatban. Ezt követően Viskre is átmentem, a másik szomszédos egykori máramarosi koronavárosba, ahol felkerestem Czébely Lajost, aki a település történetének legjobb ismerője, és akitől sok segítséget kaptam (ő pedagógus, költő, református kántor és helytörténész, aki Visk történetéről egy önálló, tudományos igényű megírt monográfiát is megjelentetett).¹ Ezen kívül az oda-, és a visszaúton Nagyszőlősen és Huszton is megálltam fényképeket készíteni az 1939 márciusához kötődő eseményekkel kapcsolatban (emlékművek, emléktáblák, fontosabb épületek). Egy kis kitérővel Nagyborzsova vasútállomását is megnéztem (itt a szabadcsapatok egy fontos akciójára került sor 1938 októberében).

Ami a konkrét beregszászi levéltári kutatást illeti, itt 2016 májusában már kutattam három hétig az 1938-1939-es eseményekhez kötődő irategyütteseket, így ez a kutatás ennek folytatása volt. Ezért számos, korábban kutatott irategyüttest értelemszerűen már nem kértem ki újra, illetve csak azért, hogy leellenőrizsem, nem maradt-e ki néhány fontos részlet (de másolatokat már újra nem készítettem ezen iratokról). A kutatás és a téma jellegéből adódóan erről a kutatásról nem könnyű pontos, részletes adatbázist készíteni, hiszen itt nem pl. egy kis közösség mikrotörténelméről van szó (mint például egy intézmény, vagy település története, ahol egyszerűen csak minden, ehhez kapcsolódó, fennmaradt iratanyagot kikér a kutató). Ez

¹ Czébely Lajos: Visk története. Ungvár, KMKSz, 2002. 306 o.

esetben egy fontos történelmi periódus – Kárpátalja egészének 1939 márciusi visszacsatolása, illetve ennek 1938 októberétől zajló előzményei – miatt az egész terület közigazgatási, illetve részben itt fennmaradt katonai jellegű irataiból próbáltam minél több használható adathoz hozzájutni. Ezért általánosságban elmondható, hogy hatalmas mennyiségű iratot kértem ki – ez a levéltár munkatársainak segítségével nélkül nem lett volna lehetséges –, és bizonyos esetekben, mivel a témához kapcsolódó, értékelhető információt ezek nem tartalmaztak, ezért digitális másolatokat sem készítettem. Esetenként viszont a szoros kapcsolódás hiánya ellenére is készítettem másolatokat, mivel az itt őrzött iratanyag biztonságos, hosszú távú fennmaradásával kapcsolatban az instabil ukrainai belpolitikai viszonyok miatt sajnos kétségeim vannak.

A kutatáshoz kapcsolódóan kértem ki több folyóiratot is a levéltár könyvtárából, azonban sajnos ezek egyikének sem volt meg a számomra a kutatás szempontjából legfontosabb – 1938 októbere és 1939 márciusa közötti időszakra vonatkozó – állománya, így ezeket érdemben nem tudtam használni. Ezért nem is listázom itt őket.

Az ungvári anyakönyvi köteteken túl Beregszászban összesen 6283 lapnyi (12566 oldalnyi) iratot kértem ki. Ez a hatalmas mennyiség természetesen csak a beregszászi kollégák szívésségének köszönhető, hiszen a napi/heti kikérhető iratmennyiség itt is limitálva van.

Az irategyüttesekben szinte kivétel nélkül a lapok vannak beszámozva, nem minden oldal. Egyoldalas dokumentum esetén ez nem jelent különbséget, de kétoldalasnál már csak az előoldal van megszámozva, pedig ez esetben a teljes oldalszám már ennek a duplája.

A kikért iratok alábbi listázásánál először jelzem a fondot a magyar névvel, aztán az opiszt a leírásával, és utána az őrzési egységek (odinica zberihanyja) számát. (A Magyar Nemzeti Levéltár részére leadott adatbázis az őrzési egységek témáit is részletesen tartalmazza, illetve mellékelten a készült másolatok is leadásra kerülnek egy DVD-n).

31. Az Ungvári területi (tartományi) ügyészség iratai (1921-1944)

3a. Ügyészségi ügyek fasiszta agitáció, hazaárulás, Magyarország javára való kémkedés tárgyában (1938-1941):

25. (8 lap), 30. (11 lap), 31. (14 lap), 156. (189 lap), 157. (178 lap), 159. (13 lap), 161. (4 lap), 164. (12 lap), 166. (14 lap), 167. (46 lap), 168. (13 lap), 171. (110 lap), 172. (44 lap), 173. (89 lap), 174. (15 lap), 175. (6 lap), 178. (3 lap), 181. (21 lap), 185. (13 lap).

4a. Ügyészségi ügyek az állampolgárok agitációjáról annak kapcsán, hogy Kárpátalját Magyarországhoz szeretnék csatolni, határsértésekről, kémkedésről, terrrorszervezetekről, gyilkosságokról és más bűntényekről (1939-1941):

12. (69 lap), 13. (12 lap), 17. (11 lap), 18. (14 lap), 20. (2 lap), 22. (33 lap), 24. (3 lap), 26. (19 lap), 29. (3 lap), 36. (9 lap), 44. (24 lap), 47. (6 lap), 50. (6 lap), 51. (4 lap), 52. (5 lap), 55. (6 lap), 56. (6 lap), 76. (7 lap), 86. (13 lap), 90. (12 lap), 91. (9 lap), 97. (7 lap), 98. (4 lap), 101. (4 lap), 102. (3 lap), 107. (8 lap), 108. (5 lap), 112. (8 lap), 116. (8 lap).

45. Ung vármegye alispánjának iratai (1938-1944)

3. Iratok közigazgatási, szociális-gazdasági, pénzügyi, katonai, bírósági-jogi, kereskedelmi, építkezési és anyakönyvi kérdésekről; az egészségügyi szervezetek működéséről; szociális gondozásról, a megye politikai helyzetéről, egyházügyi, oktatási, közlekedési és hírközlési kérdésekről (1939-1941):

25. (4 lap), 417. (29 lap), 419. (77 lap), 421. (9 lap), 422. (5 lap), 423. (9 lap).

5. Iratok közigazgatási, szociális-gazdasági, pénzügyi, katonai, bírósági-jogi, kereskedelmi, építkezési és anyakönyvi kérdésekről; az egészségügyi szervezetek működéséről; szociális gondozásról, egyházügyi, oktatási, közlekedési és hírközlési kérdésekről, valamint a pártok tevékenységéről (1938-1944):

14. (10 lap).

47. Ung vármegye főispánjának iratai (1938-1944)

1. Iratok közigazgatási, szociális-gazdasági, pénzügyi, katonai, adóügyi, bírósági-jogi, mezőgazdasági, építkezési és anyakönyvi kérdésekről; a pártok, egyesületek, szövetségek és egészségügyi szervezetek tevékenységéről; szociális gondozásról; egyházügyi, oktatási, kereskedelmi, kézművességi, ipari és közlekedési kérdésekről (1938-1944):

2. (52 lap), 5. (59 lap), 7. (14 lap), 22. (13 lap), 24. (4 lap), 36. (3 lap), 45. (10 lap), 47. (11 lap), 54. (15 lap).

2. Iratok közigazgatási, szociális-gazdasági, pénzügyi, katonai, adóügyi, bírósági-jogi, mezőgazdasági, építkezési és anyakönyvi kérdésekről; a pártok, egyesületek, szövetségek és egészségügyi szervezetek tevékenységéről; szociális gondozásról; egyházügyi, oktatási, kereskedelmi, kézművességi, ipari és közlekedési kérdésekről (1938-1944):

10. (2 lap), 14. (10 lap), 15. (68 lap), 24. (4 lap).

74. Ungvár város közkórházának iratai (1878-1944)

5. Levelezés a minisztériumokkal az orvosok alapvető ellátásáról, a betegek illetőségének megállapításáról. Jegyzőkönyvek a betegek felvételéről. Kimutatások a betegápolás költségfizetésének hátralékairól. A betegek névsora. Napló az újszülöttek nyilvántartásáról.

Betegségek története. Mérleg, állománybéli névjegyzék. Előzetes költségvetés a javító-
karbantartó munkák elvégzéséhez (1878-1944):

52. (226 lap).

92. Az ungvári magyar királyi VIII. honvéd hadtest kémelhárító osztályának iratai (1938-
1944)

1. Ügynökök jelentései a politikailag megbízhatatlan személyek tevékenységéről Kárpátalján,
magyarellenes propagandáról, a lakosság átköltözéséről a Szovjetunióba. Információk a
kárpátaljai politikai helyzetről (1938-1944):

1. (35 lap), 2. (25 lap), 3. (39 lap), 4. (23 lap), 5. (19 lap), 6. (7 lap), 7. (13 lap), 8. (47 lap).

94. Ungvár megyei város polgármesterének iratai (1938-1944)

5. Iratok közigazgatási, gazdasági, pénzügyi, katonai, adóügyi, bírósági-jogi, mezőgazdasági,
kereskedelmi, egyházi-anyakönyvi kérdésekről; az egészségügyi intézmények
tevékenységéről, oktatásról, kézművességről, építkezésről és közlekedésről (1938-1944):

10. (3 lap).

6. Iratok közigazgatási, gazdasági, pénzügyi, katonai, adóügyi, bírósági-jogi, mezőgazdasági,
kereskedelmi, egyházi-anyakönyvi kérdésekről; az egészségügyi intézmények
tevékenységéről, oktatásról, kézművességről, építkezésről és közlekedésről (1938-1944):

13. (2 lap), 30. (51 lap).

7. Iratok közigazgatási, gazdasági, pénzügyi, katonai, adóügyi, bírósági-jogi, mezőgazdasági,
kereskedelmi, egyházi-anyakönyvi kérdésekről; az egészségügyi intézmények
tevékenységéről, oktatásról, kézművességről, építkezésről és közlekedésről (1938-1944):

3. (21 lap), 6. (1 lap), 8. (1 lap), 9. (1 lap), 11. (1 lap), 12. (21 lap), 16. (6 lap), 17. (2 lap), 19.
(1 lap), 21. (2 lap), 22. (4 lap), 24. (7 lap), 26. (8 lap), 27. (2 lap), 31. (2 lap), 32. (3 lap), 33.
(4 lap), 34. (1 lap), 35. (2 lap), 36. (19 lap), 37. (4 lap), 38. (61 lap), 39. (7 lap), 40. (5 lap),
41. (8 lap), 42. (3 lap), 43. (18 lap), 44. (5 lap), 53. (4 lap), 54. (18 lap), 67. (3 lap), 69. (1
lap), 71. (2 lap), 79. (3 lap), 91. (10 lap), 95. (1 lap), 96. (19 lap), 97. (5 lap), 101. (3 lap), 103.
(1 lap), 104. (1 lap), 117. (3 lap), 118. (192 lap), 119. (193 lap), 123. (23 lap), 133. (3 lap),
134. (3 lap), 145. (20 lap).

143. A rahói körjegyzőség iratai (1939-1944)

1. Iratok közigazgatási, gazdasági, pénzügyi, katonai, adóügyi, bírósági-jogi, mezőgazdasági, kereskedelmi, egyházi, anyakönyvi kérdésekről; az egészségügyi és oktatási szervezetek munkájáról és építkezéséről (1939-1944):

357. (26 lap), 590. (4 lap), 718. (2 lap).

144. Az aknaszlatinai körjegyzőség iratai (1939-1944)

1. Csehszlovák minisztériumok, a rahói szolgabíró, a katonai parancsnokság rendeletei és körlevelei. Levelezés a Máramarosi Közigazgatási Kirendeltséggel útlevelek kiadásáról, katonák behívásáról, a katonai szolgálat alóli felmentésről, a levante-szervezetek tagjainak nyilvántartásáról, a katonacsatládoknak nyújtandó segélyekről; közigazgatási-gazdasági, bírósági, jogi, anyakönyvi, mezőgazdasági, pénzügyi, egészségügyi, oktatási, kereskedelmi, adófizetési, gyámsággal, örökösödéssel és kézművességgel kapcsolatos ügyekről. Igazolások az állampolgárok illetőségéről. Statisztikai adatok (1939-1944):

4. (3 lap), 19. (4 lap), 20. (40 lap), 22. (6 lap), 23. (2 lap), 26. (2 lap), 27. (4 lap), 29. (1 lap), 31. (19 lap).

3. Iratok közigazgatási-gazdasági, katonai, pénzügyi, adóügyi, bírósági-jogi, anyakönyvi, mezőgazdasági kérdésekről; az egészségügyi és oktatási, valamint gyámügyi szervezetek munkájáról; kereskedelmi, kézművességi- és ipari kérdésekről. Kimutatások a zsidó lakosságtól elkobzott vagyonokról. Igazolások az állampolgárok illetőségéről (1939-1944):

5. (153 lap).

185. A beregszászi járás főszolgabírájának iratai (1938-1944)

1. Iratok közigazgatási-gazdasági, pénzügyi, katonai, adóügyi, bírósági-jogi, mezőgazdasági, kereskedelmi, egyházi, anyakönyvi kérdésekről; az egészségügyi szervezetek munkájáról, a közoktatásról, a kézművességről, építkezésről, közlekedésről és a pártok tevékenységéről (1938-1944):

1. (3 lap), 2. (9 lap), 3. (17 lap), 4. (2 lap), 5. (24 lap), 6. (9 lap), 62. (8 lap), 63. (6 lap), 68. (40 lap), 90. (3 lap), 208. (16 lap), 216. (3 lap).

340. A huszti járás főszolgabírájának iratai (1939-1944)

1. Iratok közigazgatási-gazdasági, pénzügyi, katonai, adóügyi, bírósági-jogi, mezőgazdasági, kereskedelmi, egyházi és anyakönyvi kérdésekről; az egészségügyi és oktatási intézmények tevékenységéről; a kereskedelem, a kézművesség, és az építkezés kérdéseiről (1939-1944):

15. (6 lap), 16. (12 lap), 18. (33 lap), 24. (69 lap), 72. (109 lap), 86. (1 lap).

750. Huszt nagyközség iratai (1939-1944)

1. Iratok közigazgatási-gazdasági, katonai, pénzügyi, bírósági-jogi, anyakönyvi kérdésekről, oktatási, gyámsági, egyházi és egészségügyi intézmények tevékenységéről; kereskedelemről, kézművességről, építkezésről, közlekedésről és a pártok tevékenységéről (1939-1944):

2. (5 lap), 5. (43 lap), 6. (15 lap), 17. (2 lap), 20. (4 lap), 21. (199 lap), 45. (56 lap), 50. (129 lap), 55. (22 lap).

2. Iratok közigazgatási-gazdasági, katonai, pénzügyi, bírósági-jogi, anyakönyvi kérdésekről, oktatási, gyámsági, egyházi és egészségügyi intézmények tevékenységéről; kereskedelemről, kézművességről, építkezésről, közlekedésről és a pártok tevékenységéről (1939-1944):

19. (58 lap).

934. Bereg-Ugocsa vármegye alispánjának iratai (1938-1940)

1. Iratok közigazgatási-gazdasági, pénzügyi, katonai, adóügyi, bírósági-jogi, mezőgazdasági kérdésekről; kereskedelemről, egyházi és anyakönyvi ügyekről, az egészségügyi intézmények tevékenységéről, oktatásról, kézművességről, építkezésről és közlekedésről (1938-1940):

2. (57 lap), 10. (317 lap), 15. (1 lap).

1004. A rahói járási magyar királyi honvédség parancsnokságának iratai (1939)

1. A csendőrállomások jelentései az állampolgárok koncentrációs táborba való zárásáról. Kérvények munkafelvétel, kereskedelmi és kézművesipari engedélyek kiadásáról és a Csehszlovákiába való kiutazás engedélyezéséről (1939):

6. (1 lap), 8. (19 lap), 12. (1 lap), 13. (3 lap), 16. (190 lap), 26. (1 lap).

1005. A técsői járási magyar királyi honvédség parancsnokságának iratai (1939)

1. Levelezés a katonai parancsnokságokkal, anyakönyvi hivatalokkal, egészségügyi- és oktatási szervekkel; iratok kaszárnyák építéséről a katonaság számára, és a szicsgárdisták letartóztatásáról (1939):

7. (65 lap), 8. (97 lap).

1206. A magyar királyi VI. honvéd hadtest-parancsnokság iratai (1938)

1. Rendeletek, levelezések a katonai főparancsnokság táviratai a magyar-csehszlovák határ megnyitásáról, engedélyek kiadásáról a határátlépésekhez, a határjelek védelméről, az autóbuszok és vonatok forgalmáról, a megbízhatatlan (közveszélyes) személyek

internálásáról, a munkanélküliek munkaellátásáról, a csehszlovákiai menekültek elhelyezéséről, nyugdíj és segélykifizetésekről a katonacsaládoknak, hivatalnokok személyi ügyeiről; pénz-, adó-, egészségügyi és mezőgazdasági kérdésekről (1938):

1. (2 lap), 6. (2 lap), 9. (2 lap), 11. (2 lap), 13. (8 lap), 18. (12 lap), 20. (2 lap), 25. (13 lap), 26. (1 lap), 27. (2 lap), 36. (1 lap), 40. (17 lap), 50. (4 lap).

1212. Az ökörmézői csendőrkerületi őrs iratai (1939-1943)

1. A VIII. kassai csendőrkerület körlevelei közigazgatási, politikai kérdésekről; a hivatalnokok összetételéről, az állampolgárok be- és kivándorlásáról, a szakszervezetek és politikai pártok tevékenységéről, a politikailag megbízhatatlanok megfigyeléséről (1939-1943):

5. (13 lap), 11. (1 lap), 16. (2 lap), 18. (3 lap), 19. (79 lap).

1215. A rahói járási katonai parancsnokság iratai (1939)

1. A katonai parancsnokság parancsa a magyar nemzeti gárda lefegyverzéséről. Rendelet és útmutatók az ellátásról, az egészségügyről, a mezőgazdaságról, engedélyek kiadásáról, a kereskedelem és kézműipar folytatásáról. A csendőrállomások jelentései (1939):

5. (14 lap), 6. (36 lap), 7. (16 lap), 8. (7 lap), 11. (10 lap), 14. (7 lap), 15. (4 lap), 16. (11 lap), 25. (14 lap).

1534. Az oroszvégi körjegyzőség iratai (1938-1944)

1. Iratok közigazgatási-gazdasági, bírósági-jogi, katonai, pénzügyi, adóügyi, mezőgazdasági kérdésekről; egészségügyi, oktatási, gyámsági, egyházi intézmények tevékenységéről; valamint az építkezésekről, kereskedelemről, kézművességről, hírközlésről és a pártok tevékenységéről (1938-1944):

4. (122 lap), 5. (29 lap), 18. (60 lap), 19. (117 lap), 20. (21 lap), 25. (23 lap), 36. (82 lap), 37. (43 lap), 40. (33 lap), 46. (6 lap), 50. (24 lap), 51. (27 lap), 53. (87 lap), 54. (33 lap), 55. (58 lap), 56. (13 lap), 57. (26 lap), 58. (7 lap), 144. (29 lap), 149. (4 lap), 150. (63 lap).

1553. Munkács megyei város polgármesterének iratai (1938-1944)

1. Iratok közigazgatási-gazdasági, pénzügyi, katonai, adóügyi, bírósági-jogi, mezőgazdasági, kereskedelmi, egyházi-anyakönyvi kérdésekről; az egészségügyi intézmények tevékenységéről, oktatásról, kézművességről, építkezésről és közlekedésről (1938-1944):

35. (35 lap), 40. (3 lap), 144. (22 lap), 146. (223 lap), 288. (87 lap), 291. (26 lap).

1a. Iratok közigazgatási-gazdasági, pénzügyi, katonai, adóügyi, bírósági-jogi, mezőgazdasági, kereskedelmi, egyházi-anyakönyvi kérdésekről; az egészségügyi intézmények tevékenységéről, oktatásról, kézművességről, építkezésről és közlekedésről (1938-1944):

14. (4 lap).

3. Levelezés a katonai parancsnokságokkal a polgármesteri hivatal tevékenységéről (1938-1939):

13. (7 lap), 24. (5 lap).

4. Iratok a rendőrség és csendőrség munkájáról. A magyar nemzetőrség és a rendőrség városi névsora (1938-1944):

15. (10 lap).

1604. Térképek és rajzok levéltári gyűjteménye (1757-1943)

1. Politikai és földrajzi térképek. Hegyek-, földterületek-, vízszabályozás-, csatornák-, vízgyűjtők-, bányák-, közutak és vasutak térképei és rajzai. Technikai (műszaki) rajzok. Lakóházak tervrajzai (1757-1943): csak a jegyzéket kértem ki.

Ezúton is szeretném megköszönni a Külgazdasági és Külügyminisztérium Klebelsberg Kunó-ösztöndíjának támogatását, melynek segítségével lehetővé vált ezen egyhónapos kutatás kivitelezése. A teljes kutatás végeredménye előreláthatólag egy önálló kötet lesz majd, melyben szintén feltüntetésre kerül majd a Klebelsberg Kunó-ösztöndíj támogatása.

Tatabánya, 2018. október 22.

Dr. B. Stenge Csaba